

טמונה בפרשה

מסות - מסות

לסדר את הפרשה

א. נתינת ערים ומגרשים ללווים
ב. שמות נשיאי בני ישראל

ג. השארת נחלת צלפחד במטה מנשה

ד. קרבן הזהב של שרי המלחמה להשית

ה. ציווי חלוקת ונחלת הארץ לבני ערי האמורי ע"י ראובן, גד ומכיר

ו. ציווי הפרשת ערי מקלט מ. פירוט גבולות ארץ ישראל

ז. בקשת בני גד וראובן לנחול מעבר לירדן

ח. חלוקת שלל המלחמה פ. דיני נדרים והפרתם

צ. פירוט מסעות בני ישראל

כ. טהרת העם לאחר המלחמה

כא. ת. הריגת חלק משבויי מדין

כב. **"**

כג. **"**

כד. **"**

כה. **"**

כו. **"**

כז. **"**

כח. **"**

כט. **"**

ל. **"**

לא. **"**

לב. **"**

לג. **"**

לד. **"**

לה. **"**

לו. **"**

לז. **"**

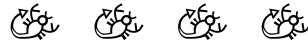
לח. **"**

לט. **"**

פנינים

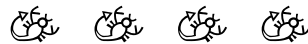
"איש כי ידור נדר לד"

במדרש פליאה מובא על פסוק זה את הפסוק "ימינו כצל עובר", ויש לבאר מה הקשר בין שני פסוקים אלו. מובא בהלכה, שהנודר צריך לומר: 'נדר להשם' ולא 'להשם נדר', כי יש לחשוש שמא ימות בין שני המילים ונמצא שאמר שם שמים לבטלה. ולכן אף המחזיר שלום לחבירו עונה לו 'עליכם השלום' כי 'שלום' הוא אחד משמותיו של הקב"ה, אך הנותן שלום אומר 'שלום עליכם' מפני שאמרו חז"ל שהמקדים שלום לחבירו מאריכים לו ימיו ושנותיו, לכן הוא לא צריך לחשוש שמא ימות. אם כן, מיושבים דברי המדרש, "איש כי ידור" - אם איש נודר צריך לומר: 'נדר לד', ולא 'לד' נדר" - ומפרש המדרש את טעם הדבר: "ימינו כצל עובר" ולא ידע האדם עתו. (מנחת ישראל)

"ומצרים מקברים את אשר הכה ד' בהם כל בכור ובאלהיהם עשה ד' שפטים"

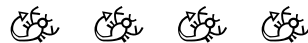
בפרשת בא כתוב "ובכל אלהי מצרים" - בכולם, ואילו כאן כתוב רק "ובאלהיהם", משום שהשאיר הש"ת את בעל צפון ולא הכהו, כדי להטעות את פרעה, ובקריעת ים סוף, גם בעל צפון הוכה. כשהש"ת מודיע על תכניתו הוא אומר: 'ובכל אלהי', כולם יזכו לבסוף. כאן בפרשתנו, מזכיר משה את מכת בכורות: "ומצרים מקברים את אשר הכה ד' בהם כל בכור", ובמכה זו עדיין לא טיפל הקב"ה בכל אלהי מצרים, לכן ממשיך משה ואומר "ובאלהיהם עשה ד' שפטים". לפי זה אף מובן הנאמר בהגדה: "אילו עשה בהם שפטים ולא עשה באלהיהם דינו", כלומר מה 'דינו' אילו עשה בהם שפטים ולא עשה - "באלהיהם" אלא "בכל אלהיהם", ופרעה לא היה מתפתה לרדוף, ולא היתה קריעת ים סוף, דינו. (ע"פ ברכת השיר)

"אלף למטה אלף למטה לכל מטות ישראל"

'לרבות שבט לוי' (רש"י)

לכאורה קשה, אם גם משבט לוי התגייסו למלחמה, הרי צריכים היו להיות 13,000 איש משלושה עשר שבטים, ולמה נאמר בסמוך: "ויימסרו מאלפי ישראל... שנים עשר אלף"? אלא, מפרש רש"י על הפסוק שם: "משמעו שמיתת משה תלויה בנקמת מדין לא רצו ללכת עד שנמסרו על כרחן". במה דברים אמורים? בשאר שבטי ישראל, אך לגבי לוי נאמר: "האומר לאביו ולאמו לא ראיתי, ואת אחיו לא הכיר ואת בניו לא ידע" - שבכוחם לשכוח את כל הקרובים והיקרים להם מפני רצונו וכבודו של הש"ת, ואפילו שידעו שמיתת מנהיגם האהוב תלויה במלחמה זו, בכל אופן הלכו ברצון למלא את רצון ד'. ולכן יוצא שאמנם היו 13,000, אבל הפסוק השני מדבר באלה שנמסרו על כרחם, שמו 12,000 בלבד, שכן אלף לוויים הלכו מרצונם הטוב. (האדמו"ר מגור) תירוץ נוסף, שמשבט אפרים לא שלח משה לוחמים שלא יראה שמעוניינים הם במיתתו של משה כדי שיהושע שהוא משבטם, יתמנה למנהיג. עוד הסבר מבארים בעלי התוספות, שלעניין מלחמה זו, שבט מנשה ואפרים נחשבו כשבט אחד: יוסף.

"עד מות הכהן הגדול" - לפיכך אמותיהן של כהנים מספקות להן מחיה וכסות, כדי שלא יתפללו

על בניהם שימותו. (מכות פ"ב מ"ז)

ויש לבאר מדוע דווקא האימהות של הכהנים הגדולים היו אלה שדאגו לרוצחים שלא יתפללו למות בניהם, ולא הכהנים הגדולים עצמם או נשותיהם? ויש לומר: א. כל אחד עני יוכל לטעון שרצה בשגנה וילך לעיר מקלט להתפרנס כבבית תמחוי, כי ממה נפשך, אם יש כהן גדול - יפרנסהו, ואם לא - ישתחרר! וידוע שהכה"ג צריך להיות נשוי כך שמוכח שתמיד אשתו תוכל לפרנסם, אבל כשהדבר תלוי באימו, כבר אין לעני עירבון שישתלם לו התכסיס הזה. ב. כל הזכות של הכהן הגדול באה לו מכוח אימו, ומן הראוי שהיא זו שתדאג לו אף כעת. (החת"ס) ג. הנהגת כהן הגדול צריכה להיות כמנהיג שאינו חת מפני איש ואם יספק מזון וכסות יראה כאילו שהוא מפחד מהם. ד. שלא יחשוב הרוצח שהכה"ג עושה כן רק כי הוא מרגיש נקיפות מצפון על כך שארעה תקלה זו בימיו, ולא ירחם על הכה"ג וימשיך להתפלל עליו שימות. ה. היה זה בבית שני שהיו כהנים גדולים רשעים שקנו המשרה בממוץ, והם התייחסו בביטול לתפילת הרוצחים. ו. בדרך צחות, הכהן הגדול רגיל לקחת מתנות כהונה ולא לתת מחיה וכסות. (ע"פ תשובות הקוראים ל'שאלה לשלחן השבת' ע"ח)

שאלה לשולחן השבת

"רק נשיכם וטפכם ומקצכם"

רש"י בפרשת ויצא כתב: "את בניו ואת נשיו". הקדים זכרים לנקבות, ועשו הקדים נקבות לזכרים, שנאמר: "ויקח עשו את נשיו ואת בניו". דהיינו שדרכם של צדיקים היא להקדים את הזכרים לנקבות בדיבורם.

ויש לבאר אם כן, מדוע כאן משה אמר לבני גד וראובן: "רק נשיכם וטפכם"?

מלכת השאלה הינה אלוור ביון 2021
אלון השבת, נתן אלול את
השאלה לראובן (2021) מקורות,
אם ישנם, ו21" אנטון מן
הגשמה 2021

העלון מוקדש לע"נ
מרת שינא קובלון
ת.נ.צ.ב.ה.

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילה שלהם.

זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה! ניתן לתרום:

- 1. בהעברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271, ע"ש 'ביון'. 2. לשלוח שיק למערכת.

טמונה בפרשה

נאות - נסוי

הידון א' ת' - מטות

- הגשמה לכל אלה **אגילה** באור המופיעה בראש השורה.
- א. המרגלים הגיעו בארץ ישראל עד לאיזה נחל?
  - ב. מתכות שבפרשה מבוארת דרך טהרתם (2)
  - ג. בניו בנו ישובים רבים בעבר הירדן
  - ד. בני גד אותה בנו, ובמסעות בני"ש שם חנו
  - ה. בני גד בנו גם את בית- _____
  - ו. " _____ נקיים מד' ומישראל"
  - ז. בני"ה הרגו מהטף השבוי כל- _____
  - ח. בני גד וראובן אמרו למשה: "נחנו נעבור _____"
  - ט. מהתכשיטים שהביאו שרי האלפים והמאות
  - י. אחת מהערים שבנו בני גד
  - כ. תכשיט שהביאו שרי האלפים והמאות
  - ל. "האחיכם יבואו _____ ואתם תשבו פה!?"
  - מ. משה לקח משלל יוצאי המלחמה- _____
  - נ. בעל יכול להפר לאשתו ביום שמעו את- _____
  - ס. גם את ממלכתו ירשו בני" מעבר הירדן
  - ע. לבני גד וראובן היה מקנה- _____
  - פ. משה קצף עליהם
  - צ. אחד מחמשת מלכי מדין
  - ק. משה שלח למלחמת מדין חיילים עם כלי-ה- _____
  - ר. שניים מחמשת מלכי מדין
  - ש. אחת מהערים שבנו בני ראובן
  - ת. "והנה קמתם תחת אבתיכם _____ אנשים חטאים"

הידון א' ת' הפוך - מסעי

- הגשמה לכל אלה **אסגיימ** באור המופיעה בראש השורה.
- א. לכל שבט היה _____ שהיה אחראי לחלק הנחלות
  - ב. נשיא שבט יהודה
  - ג. בפרשתנו מבואר דינו של הרוצח ב- _____
  - ד. מלכה שמע, שאהרן הכהן גוע
  - ה. שם חנו בני" אחרי קריעת ים סוף
  - ו. בני" חנו בהר העברים לפני- _____
  - ז. (הפטרה) "אם יליד בית הוא מדוע היה- _____"
  - ח. המסעות החלו ממחרת-ה- _____
  - ט. משה הבדיל שלש ערי- _____
  - י. בחודש זה נפטר אהרן
  - ך. נשיא שבט זבולון - אליצפן בן- _____
  - ל. באמצעותו יחלקו את הארץ
  - ם. בני" נסעו מסוכות אל- _____
  - ן. בכל צד שלו היו שלש ערי מקלט
  - ס. משם החלו מסעות בני" במדבר
  - ע. "ולא תקחו כפר לנפש רצח אשר הוא- _____ למות"
  - ף. אורך מגרשי הלווים מחומת העיר היו- _____ אמה
  - ץ. אחד מהמקומות בהם חנו בני" _____
  - ק. כך מתרגם אונקלוס את המילה 'ונס' _____
  - ר. שם חנו בני" בין קהלתה לחרדה
  - ש. ממקומות חניית בני" (2)
  - ת. ים המזכר בגבולות ארץ ישראל

ליולן טאנקלוס - עברית

כל פרשה אביא 382 מילה מרגיזים אונקלוס שכתבה לזכרתי של זמני.

"והפר את נדרה" (ל' ט') = "ובטל ית נדרהא". הפועל העברי 'לבטל' המתאר שלילת דבר מה מקיומו ומתקפו.

מן המדרש

הלכה: מי שהיה נרדף מן הגויים או מן הלסטים מהו שיחלל את השבת?! כך שנו רבותינו: מי שהיה נרדף מן הגויים או מן הלסטים, מחלל את השבת בשביל למלט את נפשו, וכך אנו מוצאים בדוד כשביקש שאול להרגו, ברח ממנו ונמלט. אמרו רבותינו: מעשה שבאו לגדולי ציפורי כתבים רעים מן המלכות, הלכו ואמרו לרבי אלעזר בן פרטא: "רבי, כתבים רעים באו לנו מן המלכות, מה אתה אומר, נברח?" והיה מתיירא לומר להם ברחו, ואמר להם כך ברמז: "ולי אתם שואלים?! לכו ושאלו את יעקב ואת משה ואת דוד, שכתוב ביעקב: 'ויברח יעקב, וכן במשה: 'ויברח משה, ובדוד: 'ודוד ברח וימלט', וכן כתוב: 'לך עמי בא בחדריך'. אמר להם הקב"ה וכאלו כל גדולי עולם יראו וברחו משונאיהם, כל אותן ארבעים שנה שעשיתם במדבר לא הנחתי אתכם לברוח, אלא הייתי מפיל שונאיכם לפניכם במה שהייתי עמכם, ולא עוד אלא כמה נחשים וכמה שרפים וכמה עקרבים היו שם, שנאמר: 'נחש שרף ועקרב, ולא הנחתי אותם להזיק אתכם, לכן אמר הקב"ה למשה כתוב את המסעות שנסעו ישראל במדבר, כדי שידעו אלו ניסים עשיתם להם, שנאמר: 'אלה מסעי'." (ע"פ מדרש תנחומא)

תולה בפרשה

אדם חשוב וחכם,
רץ להתקוטט עם כולם,
עד שאמרו לו מספיק,
קח חצי וגם את התיק.
המונח המבוקש הינו מילה בג 2
אוגיות המופיעה בפרשה,
אשר כל שורה בגידיה רומזת
להקשר שונה שלה.
(יגכן כתיב אסר ומילופי אוגיות גלוי
הזיה דימה)

הגשמה תפרסם אי"ה זיליון הזא

טמונה בפרשה

נגינת - נגינה

ושפני טמוני חול

שעשועי דאורייתא

מי הראשון שמוזכר שאמר יהא שמייה רבא?

***

עטרות ודיבון

בגמרא (ברכות ה:) כתוב: "אמר רב הונא בר יהודה אמר רבי אמי לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הצבור שנים מקרא ואחד תרגום ואפילו "עטרות ודיבון" שכל המשלים פרשיותיו עם הצבור מאריכין לו ימיו ושנותיו". ורש"י מפרש שם שאין בפסוק זה תרגום. ויש להקשות מדוע מביאה הגמרא דווקא את פסוק זה ולא פסוק שמביא רשימת שמות כגון: ראובן שמעון וגו'. ותירצו התוספות שם שבא ללמדנו שאין לומר את התרגום הירושלמי שכן ישנו על פסוק זה, אלא עדיף לחזור 3 פעמים על אותן המילים. אמנם, באונקלוס ישנן מילים שונות לשמות המקומות, כנראה שמותיהן הקודמים - על שם ע"ז, ולכן החידוש הוא שיש לומר את התרגום ללא שינוי, למרות שאינו מתרגם ממש את המילים. (ט"ז)

היכן עוד בתורה מופיע המספר 70? (11 תשובות)

***

מצאו נא בפרשה:

- שם של שכונה בירושלים.
- S שמות של השבטים.
- שמות של 4 מספרי התנ"ך.
- נשיא ששמו כשם נביא.
- שניים משבעת המינים.
- מילה המופיעה פעמיים ברציפות. (כתיב)
- שתי מקומות שרש"י מזכיר בהן יין.

זיכרון סימן

איטריאות ורמיים אצבינג מספר פסוקי הפרשה

בפרשת מטות מסעי מסופר, בין היתר, אודות חלוקת הארץ העתידית על פי הגורל. בפרשת מטות ישנם 112 פסוקים ובמסעי ישנם 132 פסוקים, וביחד: 244. אפשר לזכור זאת ע"י זכירת המילה: "הגורל" = בגימטריא = 244

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לשבוע שעבר: אישה שהותרה להינשא ללא מות הבעל או מתן גט וללא הקידושין הראשונים למפרע: אשת אליהו וריב"ל. (תרומת הדשין) **לסדר את הפרשה** - "פאת צפון אלפים באמה". **חידון א' ת'** - אשכול, ברזל בדיל, גד, דיבון, הרן, והייתם, זכר, חלוצים, טבעות, יעזר, כומוז, למלחמה, מכס, נדריה, סיחון, עצום ורב, פקודי החיל, צור, קודש, רבע רקם, שבמה, תרבות. **חידון א' ת' הפוך** - נשיא, כלב, שוגג, ערד, מרה, הר נבו, לבו, הפסח, מקלט, החמישי, פרנך, גורל, אתם, הירדן, רעמסס, רשע, אלף, רימון פרץ, ויערוק, הר שפר, אלוש קדש, כנרת. **שעשועי דאורייתא** - בפרשת בראשית: "ויחי קינן שבעים שנה ויולד את מהללאל", בפרשת נח: "ויחי תרח שבעים שנה ויולד את אברם", בפרשת ויגש: "כל הנפש לבית יעקב הבאה מצרימה שבעים", בפרשת ויחי: "אתו מצרים שבעים יום", בפרשת שמות: "שבעים נפש", בפרשת בשלח: "ושבעים תמרים", בפרשת משפטים: "ושבעים מוקני ישראל", בפרשת פקודי: "ונחשת התנופה שבעים ככר", בפרשת נשא: "שבעים שקל בשקל הקדש", בפרשת בהעלותך מוזכרים שבעים הזקנים מספר פעמים, בפרשת עקב: "בשבעים נפש ירדו אבתך מצרימה". 1. מוצא. 2. ראובן, גד, מנשה, יוסף, אשר. 3. שמות, ויקרא, במדבר, יהושע. 4. שמואל בן עמיהוד. 5. תמרים, שמון. 6. יצא יצא. 7. למדו רבותינו מכאן שהיין שהעלה קמחין פסול לנסכים, 'ועוברת על נדרה ושותה יין'. **מילה בפרשה פינחס** - בלע. "אף המלך וגם כן העיר" - המלך בלע בן בעור, והעיר בלע היא צוער, "הכניס לקרבו באופן סדיר" - הוא בלע, "את דברי השטנה והמרמה" - דברי בלע, "בפתח הושט ליד הנשמה" - בפתח הושט=בלוע. **טמונות בפרשה** - 1. "שרי האלפים" (לא,מח) 2. "גדרות צאן" (לב,טז) 3. 'קן' בתוך דברי הכבש ('מה') יוצא: "מקנה" (לב,א) 4. ים כנרת (לד,יא) 5. דיני הכשרת כלים (לא,כב) 6. "ואת כל טירותם" (לא,י) 7. שמיעת האב את נדרי בתו: "בנעוריה בית אביה" (לוי) 8. תמונה ללא פתרון, תחשבו! 9. "וחצצרות התרועה" (לא,ו) 10. "עציון גבר" (תיב"ע): "בכרך דתרנגולא"=עיר התרנגול לג,לה) 11. "ערי מוקלט" (לה,יג) 12. "חניאל בן אפוד" (לד,כג) 13. קרני פרה וירח בן יומו - מטעמי המקרא הנדירים (לה,ה) 14. "במקהלות" (לג,כה) 15. "ואת רקם" (לא,ח) 16. דיני הכשרת כלים ע"י מים ואש (לא,כב) **טמונות בהכשרה** - 1. "מי שיחור" (בי,ח) 2. "לשתות מי נהר" (בי,ח) 3. "כבושת גנב כי ימצא" (ב,כו) 4. "מנעי רגלך מיחף" (ב,כה) **שאלה לשלחן השבת קרח** - שאלנו: מדוע פי הארץ נחשב לבריאה חדשה, והרי כבר בפרשת בראשית כתוב: "האדמה אשר פצתה את פיה" הרי שקיבלה האדמה את דמו של הבל כשנרצח? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. הכוונה שיברא ד' בריאה חדשה מלבד פי הארץ של הבל. 2. הבריאה החדשה היא אופן המיתה המשונה ע"י בליעה בקרקע, ולא עצם פי הארץ. 3. לא יספיק כאן שתפצה רק את פיה אלא פה מפני כמות האנשים והרכוש הרב יש צורך בפתיחה מלאה של פי האדמה. 4. מפני שמשוה היה משורש נשמתו של הבל וקרח משורש קין, ולכן זה מדה כנגד מדה ואותה הבריאה ממש.

ניתן להשיג את העלון

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

באתר: 'לדעת', בכתובת: <http://ladaat.info/gilyonot.aspx> או באתר: 'אידישער ווינקל' (באידיש):

<https://yiddishevinkel.com/gilyones> או באתרים: 'דרשו', 'תורת יוסף'.

בשכונת בית ישראל בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רחוב בית ישראל 1, ובמערכת.

© כל הזכויות שמורות לאהרן בייין.

ניתן לשלוח תגובות רעיונות והערות למערכת:

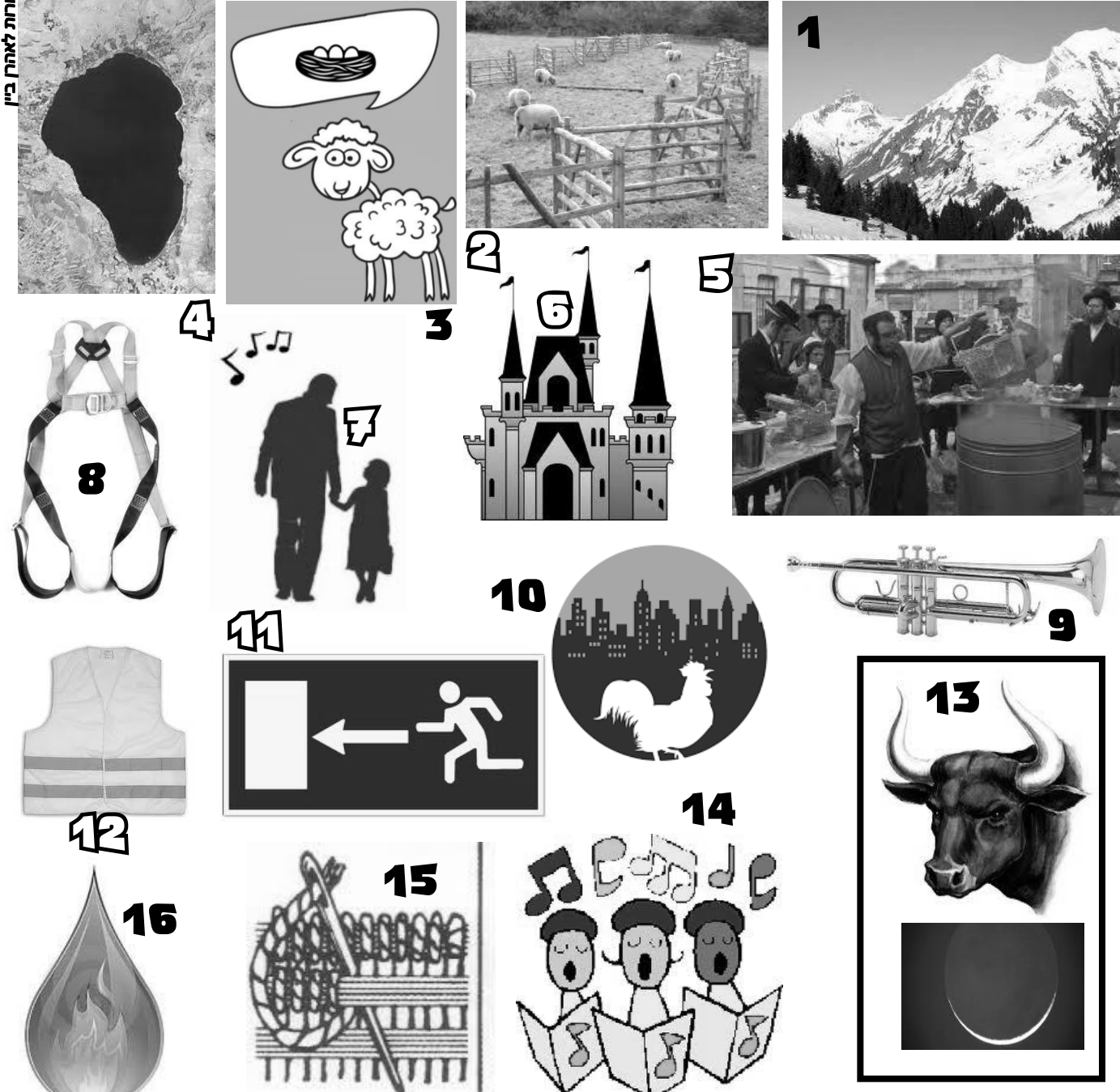
קויפמן 17 ירושלים - temunabaparashah@gmail.com

העלון מגיע מדי שבוע לעשרות אלפי משפחות וילדים, המשתמשים בו ללימוד משותף סביב שולחן השבת. מעוניינים להקדיש את העלון לכל מטרה? צרו קשר עם המערכת, או טלפנו: 052-766-5775

מקרא ומת קושי: רגלי קשה

למונות בפרשה - מסעי

זהו גידון המשלף השמי אמנויות הרוחניות על פסוקים והושגים ההפרשה והפירוש רש"י. (תוכלו להזדמן גשונות בדף המזרחי) אבאים, כי אין הכוונה אהמים את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז (וכס' אשון. (הוא)ל) זניין צאת ארביים) אשה אקבל רעיונות, גיזוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com כחייכי ההלרפוט ארשימת התפוצה וההקדשות (נתן אשור בקשה אהיל הנין)

למונות בהפטרה

הפטרת מסעי

שמעו דבר ד'

(ירמיהו ב' ד' - כת. ו: ג' ד')

למונות בפרשה נאות - מסעי מקרא ומת קושי: תשע"ג קשה

זהו גידון המשלח השמי אתמונות הרוחבות על פסוקים והושגים ההפרשה והפירוט רש"י. (תוכלו להזיז את גושבוב בדף המזרקה) אבאים, כי אין הכוונה להאשים את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז (וכס' אשון. (הוא) לזניין זאת אלהים) אשה אקבל רעיונות, גיזוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com כחייב להזכיר את רשימת התפוצה והקדשות (נתן אשור בקשה אהיל הנין)

למונות בהפטרה

הפטרת מסעי

שמעו דבר ד'

(ירמיהו ב' ד' - כת. ו: ג' ד')

